

УДК 342.951:351;
JEL O15, O31, O38, R23

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/ves.2020.59.0.5902>

ВПЛИВ ЕКОНОМІЧНОЇ, СОЦІАЛЬНОЇ ТА ПОЛІТИЧНОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ПРОЦЕСИ МІЖНАРОДНОЇ МІГРАЦІЇ

Денис Пудрик¹, Олексій Квілінський², Анастасія Назаренко²

¹Національний університет державної фіскальної служби України
08200 м. Ірпінь, Київська обл., вулиця Університетська, 31
e-mail: pudrykdenys@gmail.com

²Сумський державний університет
40007 м. Суми, вул. Римського-Корсакова, 2
e-mail: a.kwilinski@london-asb.co.uk
nazarenkoanastasia@gmail.com

Анотація. Ця стаття узагальнює аргументи та контраргументи в межах сучасних наукових дискусій з питань міжнародної міграції. Систематизація літературних джерел вказує на різний характер відповідних соціально-економічних, екологічних та політичних факторів на сучасні процеси міжнародної міграції. Встановлено, що різний характер процесів міжнародної міграції залежить від рівня глобалізації країни. Основною метою статті є емпіричне підтвердження статистично значущого впливу глобалізаційних процесів на обсяги міжнародної міграції. Об'єктами дослідження обрано країни, які мають спільні характеристики у політичній та економічній сфері (Україна, Литва, Латвія, Польща, Румунія). У статті представлені результати емпіричного аналізу панельних даних за 2012-2019 рр. на основі використання трьох-етапного науково-методичного підходу. Відповідно до цього підходу здійснено перевірку характеру розподілу даних, рівності дисперсій вибірок, порівняння середніх незалежних вибірок. Статистичну базу дослідження склали щорічні звіти Швейцарського економічного інституту та Світового банку щодо таких параметрів: рівень глобалізації (соціальної, економічної, політичної); коефіцієнт міграції. Дослідження емпірично підтверджує та теоретично обґрунтовує наявність структурних подібностей та розбіжностей між країнами ЄС та Україною. Ці подібності (або розбіжності) змушують їх реагувати аналогічно на певні економічні умови та зміни. Встановлено, що поряд зі змінами соціальної сфери, зайнятості, якості життя населення глобалізаційні процеси стають також атракторами активізації міграційних процесів.
Ключові слова: індекс глобалізації, міжнародна міграція, фінансові показники, модель взаємозв'язку

Постановка проблеми.

В умовах глобалізації та геополітичної невизначеності на всіх рівнях управління національною економікою постає необхідність визначення впливу детермінант

© Денис Пудрик, Олексій Квілінський, Анастасія Назаренко, 2020

підвищення її економічного росту, конкурентоспроможності, інвестиційної привабливості тощо. Відповідно до неокласичних моделей основною детермінантою економічного зростання національної економіки є її людський капітал. Це обумовлено тим, що саме достатній обсяг людського капіталу забезпечує потреби національного ринку праці, можливості для розвитку інтелектуального потенціалу країни та вирішення ряду соціально-економічних потреб. Фахівці Міжнародної організації з міграції зазначають, що рух людського капіталу повинен сприяти економічному зростанню, підвищенню якості та рівня життя, створення умов для розвитку, передачі знань та протидіяти негативним наслідкам старіння суспільства [1]. Але в той же час, явища міжнародної міграції, на відміну від таких процесів, як смертність та народжуваність, значно складніше через те, що є багатомірним явищем та пояснюється різними детермінантами, як економічного, так і неекономічного характеру. До останніх належать: політичні, екологічні, релігійні, расові, сімейні та ін.

Згідно з даними Міжнародної організації з міграції у 2019 р. у країнах ЄС попри їх значний економічний розвиток спостерігається тенденція скорочення чисельності населення, зокрема в Болгарії, Польщі, Румунії [1]. Крім того в більшості країн Європи спостерігається негативна динаміка співвідношення народжуваності та смертності населення (рис. 1).

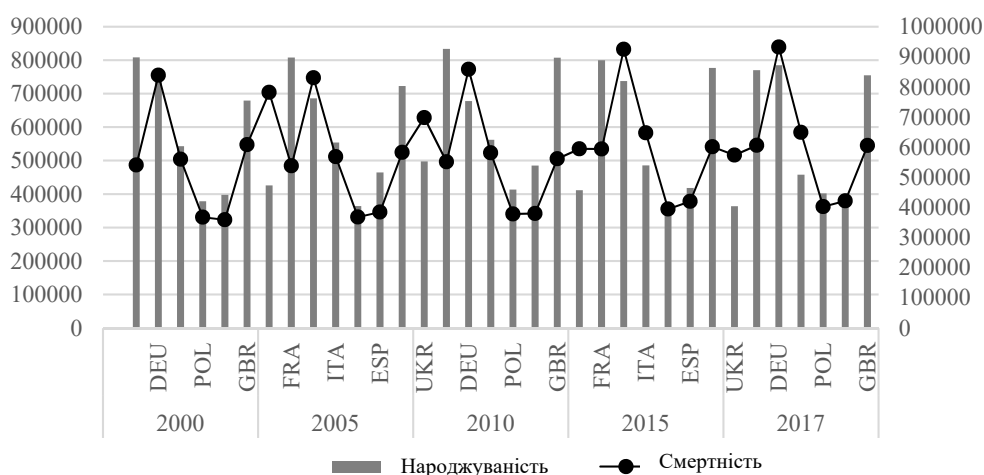

Рис. 1. Динаміка народжуваності та смертності популяції населення 2000-2017 рр.

Примітка: FRA – Франція, DEU – Німеччина, ITA – Італія, POL – Польща, ESP – Іспанія, GBR – Велика Британія, UKR – Україна

Джерело: побудовано на основі даних [2]

Такі тенденції актуалізують питання вивчення детермінант, що мають найбільший вплив на масштаби міжнародної міграції для проведення своєчасної ефективної міграційної політики та впровадження проактивної політики інтеграції іммігрантів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Проблеми пошуку детермінант змін масштабів міжнародної міграції досліджувалася в працях вітчизняних та закордонних науковців. Так у роботі [3] автори досліджують вплив мови на торгові взаємозв'язки, в тому числі й у розрізі міграції, застосовуючи детермінанти спорідненості та володіння хоча б однією з двох мов, яка

використовується мігрантами та корінними жителями. Використовуючи гравітаційну модель для оцінки впливу змінних, науковці прийшли до висновку, що роль мігрантів у формуванні довіри до товару є позитивною, оскільки дозволяє спростити лінгвістичні бар'єри та затрати.

З метою вивчення процесів Brexit на макроекономічну стабільність країни та зміну обсягів міграційних потоків науковцями запропоновано використовувати «гравітаційну модель» [4] та NiGEM (National Institute Global Econometric Model), яка враховує показники з понад 60 країн та регіонів для формування економічних сценаріїв та моделей [5]. Як результат Р. Кампос та Я. Тіміні зазначають, що вплив Brexit призведе до зниження міграційних потоків Великої Британії на чверть, тоді як для решти членів спільноти приріст складе на рівні 2% [4]. Використання моделі NiGEM засвідчило, що міграційні втрати внаслідок впровадження Brexit призведе до скорочення ВВП на 0,4% для Великої Британії.

У роботі [6] досліджується вплив еміграційних процесів на обсяги прямих іноземних інвестицій в туристичному сегменті. Робота базується на використанні біномної моделі. Для оцінювання даних авторами застосовуються такі змінні, як обсяг прямих інвестицій в туризмі, логарифм еміграційного потенціалу тощо. В результаті визначено, що еміграція має значний вплив на обсяги прямих іноземних інвестицій в туризмі: зростання еміграції на 1% призводить до збільшення інвестицій у короткостроковому періоді на 3,23%, а в довготерміновій період – 2,41%. Позитивний вплив трудових мігрантів на обсяги прямих іноземних інвестицій також підтверджений в роботі [7]. Для оцінки використовується гравітаційна модель, що аналізує вплив таких детермінант, як обсяги прямих іноземних інвестицій, валовий національний продукт, чисельність населення країни-походження та призначення, відстань між країнами, наявність сухопутного кордону, чи є країна членом Європейського співтовариства та Європейської асоціації вільної торгівлі, лінгвістичні та історичні зв'язки, тарифна ставка країни-призначення, середнє співвідношення між обсягами торгівлі й ВВП, чисельність етнічної групи країни-походження.

У той же час попри позитивний та статистично значимий вплив міграції на соціальні, економічні, екологічні, політичні показники розвитку країни [8; 9; 10], частина робіт демонструє протилежний вплив міграції. Так робота У. Гінера та М. Ялініза зосереджена на дослідженні питання щодо впливу трудової імміграції на економічне зростання країн ЄС [11]. Автори висувають та підтверджують гіпотезу стосовно негативного впливу робочої імміграції на економічне зростання країн ЄС. Однією з причин негативного зв'язку є значною мірою навантаження системи соціального забезпечення через зростання працівників-іммігрантів в країнах ЄС. В дослідженні «Migration and development: Dissecting the anatomy of the mobility transition» автори відзначають та підтверджують U-подібний зв'язок між міграцією та економічним розвитком [12]. Так, еміграція спочатку збільшується, а потім зменшується, коли країна переживає економічний спад. Крім того висновки роботи [13] вказують на відносно невеликі негативні наслідки міграції на покращення економічного благополуччя країни.

Однією з причин диференційованого впливу міграційних потоків на рівень соціо-економічного розвитку країни є її ступінь залучення до глобалізаційних процесів [14; 15; 16]. Так бібліометричний аналіз наукових публікацій, присвячених питанням глобалізації, які індексується наукометричною базою даних Scopus, дозволив виявити чотири міждисциплінарні кластери наукових досліджень (рис. 2). Виділений кластер зеленим кольором об'єднує дослідження з питань взаємозв'язку глобалізації та людського капіталу (міграції, здоров'я населення, соціального прогресу тощо).

Постановка завдання

Метою дослідження є перевірка гіпотези про істотність залежності міжнародних міграційних процесів від залучення країни до глобалізаційних процесів за трьома вимірами: соціальному, економічному та політичному.

Виклад основного матеріалу дослідження

Звертаючи увагу на той факт, що історичні умови зокрема, ізоляція країн Східного блоку від вільної ринкової економіки та впровадження тоталітарного політичного режиму, справила значний вплив на поточні напрями міжнародної міграції, об'єктами дослідження було обрано Україну, Литву, Латвію, Польщу, Румунію. Включення до аналізу зазначених країн обумовлено наявністю двох спільних характеристик: у політичній сфері в 1990–1992 рр. вони почали політичні трансформації у напрямку відмови від монополії влади комуністичної партії; а в економічній – переходу від централізованого управління до ринкової економіки. Крім того урядом України пріоритетним розвитком задекларовано входження до ЄС. Це дозволить порівняти вплив визначених детермінант на проведення міграційної політики цих країн.

З метою визначення впливу глобалізаційних процесів на обсяги міжнародної міграції в роботі запропоновано трьохетапний науково-методичний підхід (рис. 4): перевірка характеру розподілу даних (тест Шапіро–Уїлка), рівності дисперсій вибірок (тест Левене), порівняння середніх незалежних вибірок (параметричний ANOVA або непараметричний (критерій суми рангів Уїлксона) тести.

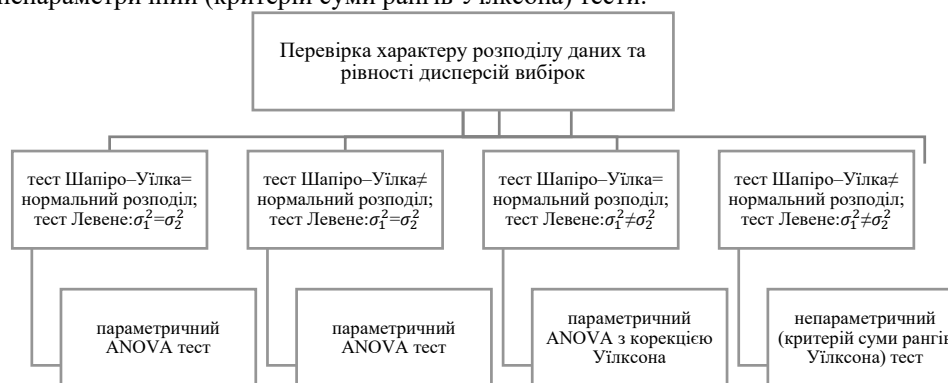

Рис. 4. Науково-методичний підхід визначення впливу глобалізації на рівень міжнародної міграції

Джерело: побудовано авторами

В таблиці 1 представлені основні описові характеристики досліджуваних параметрів: рівень глобалізації (соціальної (KOF_soc), економічної (KOF_econ), політичної (KOF_polt); коефіцієнт міграції (MR). Джерелом статистичної інформації стали щорічні звіти Швейцарського економічного інституту (KOF Swiss Economic Institute) [18] та дані Світового банку [19] за 2012-2019 рр.

Майже за всіма економічними, соціальними, політичними індексами глобалізації країни ЄС переважають Україну. Зокрема, рівень індексу соціальної (KOF_soc), економічної (KOF_econ), політичної (KOF_polt) глобалізації в середньому на 12% вищий ніж для України. Крім того у 2019 р. загальний рівень глобалізації України склав 73.62 у той час, як для Польщі – 85.11, Литви – 84.91, Латвії – 83.9, Румунії – 86.48. У той же час за всіма показниками коефіцієнт варіації становить >25%, що свідчить про їх значну мінливість та постійний процес реформації досліджуваних країн.

Таблиця 1

Описова статистика індексів глобалізації (соціальної, економічної, політичної) та коефіцієнта міграції для України, Литви, Латвії, Польщі та Румунії за 2012-2019 рр

	KOF soc	KOF polt	KOF econ	MR
Mean	77.63014	87.36806	79.58958	-5.93303
Median	81.14	90.205	82	-7.64
Maximum	88.3	98.04	90.5	-0.775
Minimum	54.56	58.44	56.22	-11.595
Std. Dev.	9.274801	9.509624	6.87408	3.609854
Skewness	-1.31726	-1.90574	-1.01085	0.012355
Kurtosis	3.33812	5.830072	3.746113	1.505876
Jarque-Bera	21.16493	67.60995	13.93181	2.884316
Probability	0.000025	0	0.000944	0.236417
Sum	5589.37	6290.5	5730.45	-183.924
Sum Sq. Dev.	6107.558	6420.739	3354.961	390.9315

Примітка: Mean – середнє значення вихідного ряду даних; Median – медіана вихідного ряду даних; Maximum – максимальне значення вихідного ряду даних; Minimum – мінімальне значення вихідного ряду даних; Std. Dev. – стандартне відхилення; Skewness – міра асиметрії розподілу вихідного ряду даних навколо його середнього; Kurtosis – числова характеристика розподілу ймовірностей дійсної випадкової величини вихідного ряду даних; Jarque-Bera – тестова статистика перевірки нормального розподілу вихідного ряду даних; Probability – р-значення тестова статистика Харке-Бера; Sum Sq. Dev. – сума квадратів відхилень

Як видно з табл. 2 обрана вибірка має нормальний розподіл (тест Шапіро–Уїлка) рівність дисперсій вибірок (тест Левене).

Таблиця 2

Результати перевірки характеру розподілу даних та рівності дисперсій вибірок для досліджуваних країн

тест Шапіро–Уїлка			
W	V	z	Prob>z
0,9167	1,234	0,536	0,321
тест Левене			
W0		W50	W10
0,93 (0,33)		0,92 (0,34)	0,95 (0,36)

Примітка: W – статистика тесту; V – показник відхилення від нормальності; W0, W50, W10 – статистика тесту за середнім, медіаною, 10% усіченням середнього.

В таблиці 3 представлено результати ANOVA для різного рівня глобалізації (соціальної, економічної, політичної).

Таблиця 3

Результати ANOVA тесту різниці рівня міграції залежно від глобалізації досліджуваних країн

Період	Середнє значення	Стандартна похибка	Стандартне відхилення
KOF soc	0,204758	0,002374	0,00876
Результат	Ha: diff < 0(1.000)	Ha: diff ≠ 0 (0.000)	Ha: diff > 0(0.000)
KOF econ	0,194638	0,005434	0,01056
Результат	Ha: diff < 0(1.000)	Ha: diff ≠ 0 (0.000)	Ha: diff > 0(0.000)
KOF polt	0,222468	0,002268	0,00901
Результат	Ha: diff < 0(1.000)	Ha: diff ≠ 0 (0.000)	Ha: diff > 0(0.000)

Результати параметричного ANOVA тесту засвідчили існування статистично значимої різниці між рівнями міграційних потоків залежно від залученості країн до глобалізаційних процесів для країн України, Литви, Латвії, Польщі та Румунії. Таким чином, емпірично підтверджено висунуту гіпотезу, що глобалізаційні процеси стають атракторами розвитку соціальної сфери, зростання рівнів зайнятості й якості життя населення, а також активізації міграційних процесів у досліджуваних країнах.

Висновки та перспективи подальших досліджень

Міграція – це складний процес, що призводить до перерозподілу населення між країнами та тягне за собою соціально-економічні зміни. Так, у своїх дослідженнях більшість вчених підтверджують взаємозв'язки між міграційними процесами та соціо-економічним розвитком країни. Значна варіативність такого впливу залежить від рівня глобалізації країни в соціальному, економічному та політичному напрямках. Теоретично обґрунтовано й емпірично підтверджено засобами статистичного аналізу гіпотезу зміни про залежність міжнародних міграційних процесів від залучення країни до глобалізаційних процесів за трьома рівнями: соціальному, економічному та політичному. Дані результати узгоджуються з висновками робіт [20; 21; 22]. Подальшого дослідження потребує вивчення форсайтингу досягнення Україною рівня європейської глобалізації країн членів ЄС та можливої активізації міграційних процесів з метою досягнення довгострокового економічного зростання національної економіки та її конкурентоспроможності.

Список використаних джерел

1. Key Migration Terms. International Organization for Migration. URL: <https://www.iom.int/key-migration-terms> (дата звернення: 10.02.2020)
2. Database Eurostat. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
3. Melitz, J., & Toubal, F. Native language, spoken language, translation and trade. *Journal of International Economics*. 2014, 93(2), 351-363. <https://doi.org/10.1016/j.jinteco.2014.04.004>.
4. Campos, Rodolfo G. and Timini, Jacopo, An Estimation of the Effects of Brexit on Trade and Migration. Banco de Espana Occasional Paper. 2019, 1912. <https://ssrn.com/abstract=3396986> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3396986>.
5. Berthou, A., Estrada García, A., Haincourt, S., Kadow, A., Roth, M. A., & Serve, M. E. D. L. Assessing the macroeconomic impact of Brexit through trade and migration channels. Documentos ocasionales/Banco de España. 2019, 1911 URL: <https://repositorio.bde.es/bitstream/123456789/8812/1/do1911e.pdf>.
6. Song, C., Shi, S., Chen, J. M., Nijkamp, P., & Li, X. The Influence of Emigration on Tourism Outward Foreign Direct Investment: Evidence from China. *Journal of Travel Research*. 2019 0047287519846430. <https://doi.org/10.1177/0047287519846430>
7. Tong, S. Y. Ethnic Networks in FDI and the Impact of Institutional Development. *Review of Development Economics*. 2005 9(4), 563–580. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9361.2005.00294.x>
8. Boubtane, E., Dumont, J.-C., & Rault, C. Immigration and economic growth in the OECD countries 1986–2006. *Oxford Economic Papers*. 2016, 68(2), 340–360. doi:10.1093/oenp/gpw001
9. Kahanec, M., Pytlikova, M., & Zimmermann, K. F. The free movement of workers in an enlarged European Union: Institutional underpinnings of economic adjustment. In *Labor migration, EU enlargement, and the Great Recession*. 2016, pp. 1-34. Springer, Berlin, Heidelberg
10. Manole, S., Pănoiu, L., & Păunescu, A. Impact of Migration upon a Receiving Country's Economic Development. *Amfiteatru Economic*. 2017, 19(46), 670-679.

11. Guner, U., Yaliniz, M. Immigration and Economic Growth in Europe and Their Spatial Allocation. *Actual Problems of Economics*. 2013, 150, 373-80.
12. Dao, T. H., Docquier, F., Parsons, C., & Peri, G. Migration and development: Dissecting the anatomy of the mobility transition. *Journal of Development Economics*. 2018, 132, 88–101. doi:10.1016/j.jdeveco.2017.12.003
13. Çağlar Özden, Christopher R. Parsons, Maurice Schiff, Terrie L. Walmsley, Where on Earth is Everybody? The Evolution of Global Bilateral Migration 1960–2000, *The World Bank Economic Review*, Volume 25, Issue 1, 2011, Pages 12–56, <https://doi.org/10.1093/wber/lhr024>
14. Оснач, О. М. Глобалізація та міграційна політика: основні тенденції та взаємозв'язок. *Європейські перспективи*. 2012, 3 (3), 186-191.
15. Бортник, Н. П. Вплив глобалізації на формування міграційних потоків. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Юриспруденція*, 2013, 6-1 (1), 142-144.
16. Butkus, M., Maciulyte-Sniukiene, A., Matuzeviciute, K., & Davidaviciene, V. Society's attitudes towards impact of immigration: case of eu countries. *Marketing and Management of Innovations*. 2018, 1, 338-352. <http://doi.org/10.21272/mmi.2018.1-26>
17. Scopus database. URL: www.scopus.com (дата звернення: 10.02.2020)
18. KOF Swiss Economic Institute URL: <https://kof.ethz.ch/> (дата звернення: 10.02.2020)
19. World bank URL: <https://data.worldbank.org/> (дата звернення: 10.02.2020)
20. Rees, W. E. Globalization, trade and migration: Undermining sustainability. *Ecological Economics*. 2006, 59(2), 220-225.
21. Asiegbu, M. F., & Chukwuokolo, J. C. A critical examination of migration and globalization: Implication for development in Africa. *OGIRISI: a New Journal of African Studies*, 2019, 16(1), 1-14.
22. Brunow, S., Nijkamp, P., & Poot, J. The impact of international migration on economic growth in the global economy. In *Handbook of the economics of international migration*. 2015, Vol. 1, 1027-1075.

References

1. Key Migration Terms. International Organization for Migration. URL: <https://www.iom.int/key-migration-terms> (дата звернення: 10.02.2020)
2. Database Eurostat. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
3. Melitz, J., & Toubal, F. Native language, spoken language, translation and trade. *Journal of International Economics*. 2014, 93(2), 351-363. <https://doi.org/10.1016/j.jinteco.2014.04.004>.
4. Campos, Rodolfo G. and Timini, Jacopo, An Estimation of the Effects of Brexit on Trade and Migration. *Banco de Espana Occasional Paper*. 2019, 1912. <https://ssrn.com/abstract=3396986> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3396986>.
5. Berthou, A., Estrada García, A., Haincourt, S., Kadow, A., Roth, M. A., & Serve, M. E. D. L. Assessing the macroeconomic impact of Brexit through trade and migration channels. *Documentos ocasionales/Banco de España*. 2019, 1911 URL: <https://repositorio.bde.es/bitstream/123456789/8812/1/do1911e.pdf>.
6. Song, C., Shi, S., Chen, J. M., Nijkamp, P., & Li, X. The Influence of Emigration on Tourism Outward Foreign Direct Investment: Evidence from China. *Journal of Travel Research*. 2019 0047287519846430. <https://doi.org/10.1177/0047287519846430>
7. Tong, S. Y. Ethnic Networks in FDI and the Impact of Institutional Development. *Review of Development Economics*. 2005 9(4), 563–580. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9361.2005.00294.x>
8. Boubtane, E., Dumont, J.-C., & Rault, C. Immigration and economic growth in the OECD countries 1986–2006. *Oxford Economic Papers*. 2016, 68(2), 340–360. doi:10.1093/oenp/gpw001
9. Kahanec, M., Pytlikova, M., & Zimmermann, K. F. The free movement of workers in an enlarged European Union: Institutional underpinnings of economic adjustment. In *Labor migration, EU enlargement, and the Great Recession*. 2016, pp. 1-34. Springer, Berlin, Heidelberg

10. Manole, S., Pănoiu, L., & Pănescu, A. Impact of Migration upon a Receiving Country's Economic Development. *Amfiteatru Economic*. 2017, 19(46), 670-679.
11. Guner, U., Yaliniz, M. Immigration and Economic Growth in Europe and Their Spatial Allocation. *Actual Problems of Economics*. 2013, 150, 373-80.
12. Dao, T. H., Docquier, F., Parsons, C., & Peri, G. Migration and development: Dissecting the anatomy of the mobility transition. *Journal of Development Economics*. 2018, 132, 88–101. doi:10.1016/j.jdeveco.2017.12.003
13. Çağlar Özden, Christopher R. Parsons, Maurice Schiff, Terrie L. Walmsley, Where on Earth is Everybody? The Evolution of Global Bilateral Migration 1960–2000, *The World Bank Economic Review*, Volume 25, Issue 1, 2011, Pages 12–56, <https://doi.org/10.1093/wber/lhr024>
14. Osnach, O M Hlobalizatsiia ta mihratsiina polityka: osnovni tendentsii ta vzaiemozviazok [Globalization and migration policy: main trends and relationships. European perspectives]. *Yevropeiski perspektvyv*. 2012, 3 (3), 186-191. [in Ukrainian]
15. Bortnyk, NP Vplyv hlobalizatsii na formuvannia mihratsiinykh potokiv [The impact of globalization on the formation of migration flows]. *Scientific Bulletin of the International Humanities University. Jurisprudence*. 2013, 6-1 (1), 142-144. [in Ukrainian]
16. Butkus, M., Maciulyte-Sniukiene, A., Matuzeviciute, K., & Davidaviciene, V. Society's attitudes towards impact of immigration: case of eu countries. *Marketing and Management of Innovations*. 2018, 1, 338-352. <http://doi.org/10.21272/mmi.2018.1-26>
17. Scopus database. URL: www.scopus.com (дата звернення: 10.02.2020)
18. KOF Swiss Economic Institute URL: <https://kof.ethz.ch/> (дата звернення: 10.02.2020)
19. World bank URL: <https://data.worldbank.org/> (дата звернення: 10.02.2020)
20. Rees, W. E. Globalization, trade and migration: Undermining sustainability. *Ecological Economics*. 2006, 59(2), 220-225.
21. Asiegbu, M. F., & Chukwuokolo, J. C. A critical examination of migration and globalization: Implication for development in Africa. *OGIRISI: a New Journal of African Studies*, 2019, 16(1), 1-14.
22. Brunow, S., Nijkamp, P., & Poot, J. The impact of international migration on economic growth in the global economy. In *Handbook of the economics of international migration*. 2015, Vol. 1, 1027-1075.

THE INFLUENCE OF ECONOMIC, SOCIAL AND POLITICAL GLOBALIZATION ON INTERNATIONAL MIGRATION

Denys Pudryk¹, Aleksy Kwilinski², Anastasia Nazarenko²

¹National University of the State Fiscal Service,
08201 Irpin city in Kiev Region, Universytetska str, 31
e-mail: pudrykdenys@gmail.com

²Sumy State University, 40007 Sumy, Rymyskogo-Korsakova str., 2
e-mail: a.kwilinski@london-asb.co.uk, nazarenkoanastasia@gmail.com

Abstract. The paper generalises the arguments and counterarguments in the framework of modern scientific discussions on international migration. The summarising of the literature sources confirmed the different social, economic, ecological and political factors on the modern migration process. The findings proved that different character of international migration depends on the globalisation level of the country. The paper aims to check the impact of the globalisation process on international migration. The object of the investigation was countries with common features in economic and social spheres (Ukraine, Lithuania, Latvia, Poland, Romania). The paper presents an empirical analysis of panel data 2012-2019

year based on the three stages of scientific and methodological approaches. Considering it, the authors analysed the data distribution, equality of sample variances, compared the average independent samples. The data was compiled from annual reports of the Swiss Economic Institute and World Bank: level of globalisation (social, economic, political); migration rate. The findings empirical and theoretically confirmed the existence of structural similarities and differences between the EU and Ukraine. These similarities (or differences) force them to react similarly to certain economic conditions and changes. The authors highlighted that globalisation processes are attracting the intensification of migration processes along with changes in the social sphere, employment, quality of life.

Keywords: globalisation index, international migration, financial indicators, relationship model.

Стаття надійшла до редколегії 02.10.2020

Прийнята до друку 29.12.2020